

STRATEGIE SYSTÉMOVÉHO ŘEŠENÍ PRIMÁRNÍ PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ

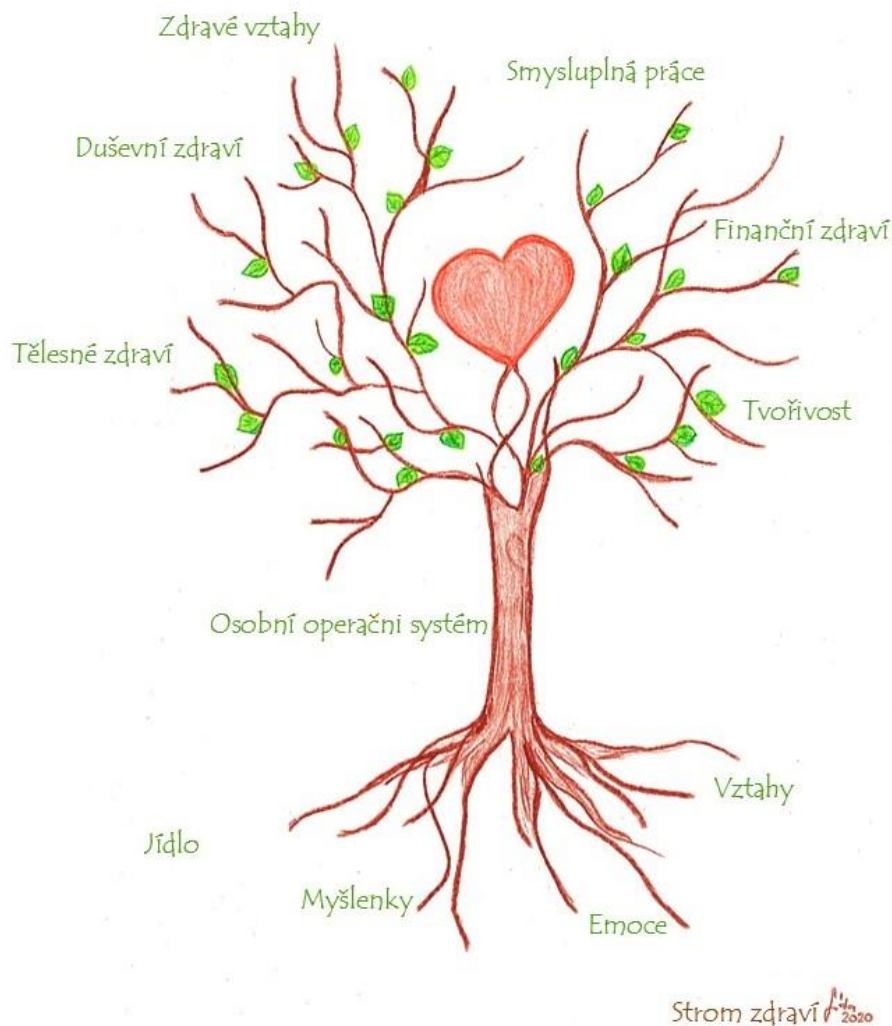
„Zdravý start do života“

Vznikl na základě Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních čj. 21291/2010-28.

Školní preventivní strategie je dlouhodobým preventivním programem školy, je součástí Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání Na cestě k cíli, je východiskem pro stejnojmenný Preventivní program školy - Zdravý start do života.

Motto: Naučit se učit, umět se rozhodnout překonat neúspěch, ale především vycítit příležitost, zabrat a proměnit ji v úspěch. To jsou základní stavební kameny, které připravují naše žáky obstát v reálném životě.

Dává nám smysl být průvodcem našich žáků, kteří si kromě získaných vědomostí odnesou i schopnost umět si poradit v různých situacích, pomáhat sobě i druhým, ale také pracovat s úspěchy i chybami a tím spoluvytvářet zodpovědnou společnost.



ÚVOD

Strategie systémového řešení primární prevence rizikového chování je dokument zaměřený na řešení rizikových projevů chování u žáků prvního a druhého stupně. Hlavními nástroji této strategie je Minimální preventivní program, Krizový plán, Školní a vnitřní řád školy, jehož součástí je Sankční řád, Program proti šikanování.

Tato strategie je vypracována na 5 let, jsou v ní zaneseny dlouhodobé cíle specifické primární prevence, jejichž úspěšnost se vyhodnocuje jednou za toto období. Dále se v ní zpracovávají dlouhodobé cíle nespecifické primární prevence zaměřené na zkvalitnění a zefektivnění volnočasových aktivit a spolupráce škola – rodiče – žák. Tyto cíle jsou výsledkem celého pedagogického sboru, který vycházel se závěrů pedagogických porad, třídnických hodin, z výstupů školního parlamentu, ze zpětných vazeb volnočasových aktivit, z komunikací s rodiči a celkového zhodnocení preventivních a intervenčních aktivit v uplynulém školním roce.

DLOUHODOBÉ CÍLE SPECIFICKÉ PRIMÁRNÍ PREVENCE

- » Výchova ke zdravému životnímu stylu.
- » Vytvořit a udržet pozitivní školní atmosféry – vybudovat důvěru ve vztahu škola-rodíč-žák.
- » Soustavné vytváření respektu a bezpečí formou kázně.
- » Předejít problémům a následkům spojených s rizikovým chováním žáků, případně minimalizovat jejich dopad a zamezit jejich rozšíření.
- » Vést žáky ke zdravému sebevědomí, k zodpovědnosti za své chování a k rozvoji osobnosti (pěstování empatie, tolerance, respektu sami sebe a druhých, podpora asertivity, vytváření vlastních názorů a zaujetí životních postojů).
- » Rozvoj sociálních schopností žáka - prohlubovat komunikační schopnosti žáků a vědomostí v oblasti prevence, umění skupinové práce, konstruktivní řešení problému.
- » Věnovat pozornost vzájemným vztahům mezi žáky (podporovat týmové práce, kolektivní řešení problémů).
- » Zaměřit se na problémové třídní kolektivy a sledovat žáky s problémovým vývojem a rizikovým chování – **nevyhrožovat, nevyčítat, nekřičet, ale vždy vysvětlit.**
- » Podporovat multikulturní vzdělávání – navázat kontakt se zahraničními školami.
- » Dlouhodobější propojení s odbornými institucemi pracující v oblastní primární a sekundární prevence.
- » Přednostně působit v oblasti prevence šikany, kyberšikany, v užívání vulgarismů vůči svým spolužákům či pedagogům, dále v oblasti záškoláctví a zneužívání návykových látek.
- » Realizace primárně preventivních programů, jejichž průběh je dlouhodobý a účinný

DLOUHODOBÉ CÍLE NESPECIFICKÉ PRIMÁRNÍ PREVENCE:

- » aktivně působit na žáky a rodiče v oblasti zdravého životního stylu,
- » zvýšit motivaci žáků pro vlastní seberealizaci, aktivní zapojení do sportovních a vědomostních soutěží (výtvarné soutěže, olympiády, sportovní soutěže),
- » aktivní zapojení žáků do chodu a organizace školy v rámci školního parlamentu, který zasedá jednou měsíčně a poskytuje žáků prostor pro diskusi na dané téma a pro realizaci svých podnětů ke školnímu prostředí, s tím souvisí i podílení se na plánování a organizaci soutěží, tvoření nástěnek s informacemi o průběhu zasedání parlamentu,
- » zlepšit spolupráci s rodiči, zapojit je více do realizace preventivních programů, zajistit větší účast na školních akcích, motivovat je ke spolupráci v rámci programu.

PREVENTIVNÍ PROGRAM

Minimální preventivní program je přehledem a metodikou systémových nástrojů a informací, kterých je využíváno při výběru a tvorby preventivních aktivit. Tyto aktivity jsou realizovány průběžně každým pedagogem pod metodickým a koordinačním vedením metodika prevence. Hlavním úkolem prevence rizikového chování u žáků naší školy je jejich výchova ke zdravému životnímu stylu, posilování pocitu sociální sounáležitosti, vštěpování základních principů morálky a zásad slušného chování. Dalším neméně důležitým bodem programu je zabránit výskytu rizikového chování, rozpoznat možné signály upozorňující na nestandardní projevy chování.

DLOUHODOBÉ CÍLE

- » Výchova žáků ke zdravému životnímu stylu.
- » Informovanost žáků v oblasti rizikového chování.
- » Vytváření dostatečných prostor k efektivnímu trávení volného času žáků ve školním areálu.
- » Modernizace výuky.
- » Vytváření fungujících třídních kolektivů, podpora vzájemné spolupráce žák-učitel-rodíč (podpora komunikace).
- » Snížit výskyt rizikového chování žáků.
- » Užší zapojení rodičů do mimoškolních a školních aktivit.
- » Vzdělávání pedagogů v oblastech primární prevence.

STŘEDNĚDOBÉ CÍLE

- » Zapojení rodičů žáků do školního klimatu prostřednictvím školních i mimoškolních aktivit (Akademie, výstavy, divadlo, výlety, školní akce).
- » Další vzdělávání školního metodika prevence a pedagogických pracovníků (jednorázové semináře, besedy).
- » Zapojování do grantového systému formou vlastních projektů v oblasti primární prevence.

KRÁTKODOBÉ CÍLE

- » Monitoring aktuální situace a konkrétních potřeb v oblasti primární prevence na naší škole – dotazníky pro třídní učitele, žáky, měsíční agenda třídního učitele o projevech rizikového chování v třídních kolektivech, dotazníky pro žáky.
- » Práce s třídními kolektivy (třídní učitel; stanovení třídních pravidel).
- » Navázání hlubší důvěry ze strany žáků v pomoc pedagogických pracovníků, budování pozitivních vztahů pedagog-žák, pedagog –pedagog, dále k prostředí a k věcem.
- » **Minimalizovat stávající nežádoucí projevy chování žáků – záškoláctví, agresivita, problematika kouření a zneužívání jiných návykových látek.**
- » Získání finanční podpory pro oblast primární prevence, zajištění spolupráce s odbornými organizacemi.

INFORMACE PRO ŽÁKY

- » stálá nástěnka prevence na 1. i 2. stupni- zpřístupnění důležitých telefonních čísel, webových stránek, schránka důvěry, Ámos Vision – jsme v procesu vyjednávání 4 ks.
- » školní parlament.
- » třídnické hodiny.
- » webové stránky školy.
- » Školní poradenské pracoviště.

INFORMACE PRO RODIČE

- » informace v žákovských knížkách – systém Bakaláři.
- » webové stránky, informativní letáky.
- » podávání informací na třídních schůzkách.
- » zapojení do školních a mimoškolních aktivit.

INFORMACE PRACOVNÍKŮM ŠKOLY

- » porady (seznámení pedagogického sboru s preventivním programem, informace o primární prevenci (specifické i nespecifické), plánované preventivní aktivity).
- » webové stránky školy, nástěnky.
- » školní poradenské pracoviště.

METODY A FORMY ŘEŠENÍ

VEDENÍ ŠKOLY, METODIK PREVENCE, VÝCHOVNÝ PORADCE, SPECIÁLNÍ PEDAGOG

- » Aktuální informace pro všechny pedagogické pracovníky školy (pracovní porady, DVPP, informační schůzky)
- » Seznámení s nejdůležitějšími poznatky a závěry ze seminářů, školení, metodika ŠMP, výchovné poradkyně, vedení školy

TŘÍDNÍ UČITELÉ

- » Pravidelná třídní setkávání
- » Adaptační pobyty vzniklých kolektivů
- » Pravidelné sledování školní docházky, ověření pravosti omluvenek, konzultace s ošetřujícími lékaři
- » Sledování psychického stavu žáků
- » Sledování vzájemných vztahů mezi žáky v třídních kolektivech
- » Využívání sociometrie ve třídě
- » Sledování fyzického stavu žáků

VŠICHNI PEDAGOGOVÉ

- » Potírání kouření v okolí školy
- » Vyšetřování rvaček a agresivního chování u žáků
- » Řešení všech forem vandalismu, násilného chování a šikany
- » Sledování symboliky drog a extrémistických organizací u žáků

SPOLUPRÁCE S MIMOŠKOLNÍMI SUBJEKTY

- » Účast s žáky
 - Exkurze, besedy, výchovně vzdělávací akce

- » Účast pedagogů
- DVPP, studium odborných časopisů a literatury, konzultace s PPP, OSPOD, PČR, MP, ...

VYHODNOCENÍ PREVENTIVNÍ STRATEGIE

- » Vyhodnocování Preventivního programu 1x ročně
- » Realizace školní prevence – součást Výroční zprávy školy
- » Sledování procenta neprospívajících žáků, udělovaných kázeňských a počtu neomluvených hodin s přijímáním opatření v případě vzrůstu

PŘÍLOHY

- » Příloha č. 1 - Opatření vedoucí ke zvládnání problémových situací s žáky
- » Příloha č. 2 - Postup ke zvládnání problémových situací s žáky ve vyučovací hodině

V dalších případech škola postupuje dle příloh Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č. j. 21291/2010-28

- » Příloha č. 1 - Návykové látky - drogy
- » Příloha č. 2 - Rizikové chování v dopravě
- » Příloha č. 3 - Poruchy příjmu potravy (mentální anorexie, mentální bulimie)
- » Příloha č. 4 - Alkohol u dětí školního věku
- » Příloha č. 5 - Syndrom týraného dítěte - CAN
- » Příloha č. 6 - Školní šikanování
- » Příloha č. 7 - Kyberšikana
- » Příloha č. 8 - Homofobie

- » Příloha č. 9 - Extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus
- » Příloha č. 10 - Vandalismus
- » Příloha č. 11 - Záškoláctví
- » Příloha č. 12 - Krádeže
- » Příloha č. 13 - Tabák
- » Příloha č. 14 - Krizové situace spojené s násilím
- » Příloha č. 15 - Netolismus
- » Příloha č. 16 - Sebepoškozování
- » Příloha č. 17 - Nová náboženská hnutí
- » Příloha č. 18 - Rizikové sexuální chování
- » Příloha č. 19 - Příslušnost k subkulturám
- » Příloha č. 20 - Domácí násilí
- » Příloha č. 21 - Hazardní hraní
- » Příloha č. 22 - Prevence rizikového chování u žáků s PAS

OPATŘENÍ VEDOUCÍ KE ZVLÁDÁNÍ PROBLÉMOVÝCH SITUACÍ S ŽÁKY

Příloha č. 1

1. Důsledné dodržování dozorů v pavilonech kmenových tříd 2. stupně

- dozor u šaten dbá na přezouvání žáků, vcházení vchodem určeným pro žáky a chování žáků v prostoru šaten,
- dozor nahlíží do tříd, ve kterých jsou žáci, předchází devastaci školního majetku.

2. Zachování ustáleného postupu při řešení výchovných problémů žáků:

- rozhovor s žákem – **vyučující**,
- v případě opakování problému písemná informace pro rodiče - ŽK, případně schůzka daného vyučujícího s rodiči žáka - **vyučující**,
- v případě dalšího opakování problému informování třídního učitele o problému, intervence třídního učitele na žáka – **vyučující**,
- schůzka třídního učitele a vyučujícího s rodiči žáka - **vyučující, TU**,
- informace výchovného poradce a metodika prevence o problému, návrhy jejich řešení – **TU**,
- výchovná komise za přítomnosti vyučujícího, TU, výchovného poradce a metodika prevence a rodičů žáka - **VP, metodik prevence**,
- spolupráce s odborem sociální péče MmP – písemná zpráva o chování žáky - **TU, vedení školy**.

Ze všech jednání s rodiči – písemný zápis uložený v dokumentaci žáka.

3. Pravidelné měsíční porady, kde jsou řešeny výchovné problémy žáků s navrhovanými postupy řešení, zprávy o řešení problémů za uplynulý měsíc – podklady připravují TU, VP, metodik prevence.

4. **Týdenní kruhy na 1. stupni, měsíční třídnické hodiny na 2. stupni** s rozbohem chování žáků za uplynulé období a vytyčením nápravných opatření.
5. **Funkční třídní samosprávy, vytvoření třídních pravidel vycházejících ze školního řádu** – září.

POSTUP KE ZVLÁDÁNÍ PROBLÉMOVÝCH SITUACÍ S ŽÁKY VE VYUČOVACÍ HODINĚ

Příloha č. 2

Předcházení represi:

1. Oční kontakt – upozornění na chybné jednání
2. Přistoupit k žákovi, pokusit se uklidnit jej dotykem ruky na rameno, případně tichým napomenutím
3. Pokusit se žáka zaujmout a zaměstnat
4. Umožnit žákovi odchod na WC – krátká relaxace, oddech
5. Umožnit žákovi se jednorázově napít – krátká relaxace, oddech

Pokud žák přesto opakovaně vyrušuje, neplní v hodině zadané úkoly, přistoupit k represi:

1. poznámka do ŽK (viz příloha č. 1)
2. odeslání žáka k řediteli či zástupci školy